

Salomon (Sally) Hamme is geboren op 16 februari 1926 in Den Haag. Hij was de zoon van David Hamme (1898-1943) en Branco Koekoek (1900-1943). Sally had een drie jaar jonger broertje, Joël (1929-1943).

In 1932 werd in Den Haag het initiatief genomen om binnen de joodse Vereniging Toneel Ontspanning Philantropie (T.O.P.) een Scoutinggroep op te richten. In januari 1933 werd de groep formeel geïnstalleerd als T.O.P.-groep (groep 28) binnen het district Den Haag van de NPV. Van de groep waren zowel jongens (welpen, padvinders en voortrekkers) als meisjes (meisjesgezellen) lid. De groep was actief in het district, deed mee aan districtswedstrijden en kreeg op een gegeven moment de beschikking over een eigen kampeerterrein. Er was veel contact met andere joodse groepen in Nederland. In *Ha'amoed; de Vuurzuil; veertien daagsch orgaan voor Joodsch Den Haag* staan regelmatig verslagen van hun activiteiten.

Hij werd samen met Nico Gompers in 1937 helper bij de welpen. In december vierde de groep het Chanoekoh feest in het Leidsche Weeshuis. Sal gaf een voordracht tijdens de viering.

In 1938 werd het vijfjarig jubileum van de groep gevierd. Hij was gids bij het grijze nest en zijn naam staat op de oorkonde die ter gelegenheid van het jubileum gemaakt werd. In mei 1938 won het grijze nest de nestwedstrijden.

Op een groepsfoto van de welpen horde staat hij op de achterste rij, 3e van rechts (met bril). Hij werd in maart 1939 Grijsbroer bij de

horde. Zijn neefje Joël kwam toen als teerpoot (aspirant welp) bij de groep. In februari 1939 vierden Lou Stork en Sally hun bar mitswa feest.

Een bar mitswa is een ritueel binnen het Joodse geloof, wanneer een Joodse jongen de leeftijd van dertien jaar bereikt. Welp Sal ging in januari 1939 over naar de verkenner.

De T.O.P. groep stopte, net als andere scoutinggroepen, met haar activiteiten door het verbod op Scouting door de bezetter in 1941. Veel leden van de groep overleefden de oorlog en de Jodenvervolgning niet.

Met ingang van 1 september 1941 mochten joodse kinderen slechts scholen bezoeken die uitsluitend voor joodse leerlingen waren bestemd. In alle delen van het land werden scholen voor joodse leerlingen opgericht. Sally zat in het jaar 1941-1942 in de vierde klas van de afdeling HBS van het Joods Lyceum in Den Haag.

Halverwege de oorlog is hij gevangen genomen en zat van 22 april 1943 tot 2 juli 1943 in Kamp Vught. Van daar ging hij naar Kamp Westerbork. Op 13 juli 1943 ging met het achttiende transport naar vernietigingskamp Sobibor. Hij is samen met zijn vader vermoord op 16 juli 1943. De treintransporten naar Sobibór vertrokken tussen 3 maart en 20 juli 1943 wekelijks op dinsdag vanuit Kamp Westerbork. Vrijwel alle gedeporteerden werden op de dag van aankomst direct doorgeleid naar de daar aanwezige gaskamers en vermoord. Met deze 19 treintransporten werden in totaal 34.313 Joden in de Tweede Wereldoorlog gedeporteerd van Nederland naar Sobibor gedeporteerd. Moeder Branco Hamme-Koeke en zijn broertje werden op 11 juni 1943 vermoord in vernietigingskamp Sobibor.

Voor hun huis aan de Carel Reinierszkade 167 werden voor de familie Stolpersteine geplaatst.

Meer informatie

[Salomon Hamme \(joodsmonument.nl\)](http://joodsmonument.nl)

[Salomon Hamme \(oorlogsgravenstichting.nl\)](http://oorlogsgravenstichting.nl)

[Familie Hamme – Ze leven niet meer, maar bestaan wel – Joods Erfgoed Den Haag](#)

[Samuel \(Sanny\) van Collem op een groepsfoto van de Joodse padvinderijgroep TOP uit Den Haag, tijdens de installatie van aspirant-welpen, 1937-1938. - Joods Monument](#)

[Dodenboek Bezuidenhout](#)

[Joods Historisch Museum \(jck.nl\)](http://jck.nl)

[Kreemers-Familie-Hamme-pdf.pdf \(joodserfgoeddenhaag.nl\)](#)

[T.O.P.-groep, een Joodse padvindergroep in Den Haag \(1932-1941, 1945- ca. 1950\) –](#)

[Joods Erfgoed Den Haag](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 6, 1937, no. 23, 30-04-1937 » 30 apr 1937 - Pag. 9 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 7, 1937, no. 14, 10-12-1937 » 10 dec 1937 - Pag. 12 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 8, 1938, no. 1, 03-06-1938 » 03 jun 1938 - Pag. 24 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 8, 1939, no 19, 24-02-1939 » 24 feb 1939 - Pag. 19 | Delpher](#)

[Ha'ammud = De vuurzuil = Ha'amoed; officieel orgaan van gecombineerde Haagsche Joodsche wijk-, cultuur-, sport- en jeugdverenigingen, jrg 8, 1939, no. 21, 24-03-1939 » 24 maa 1939 - Pag. 23 | Delpher](#)

[Kreemers-Familie-Hamme-pdf.pdf](#)

[Stolpersteine Carel Reinierszkade 167 - Den Haag - TracesOfWar.nl](#)

[Carel+Reinierszkade+167 | Stolpersteine.app](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.